

Bilag 1

Pladssituationen og anlægsbehov.

Konklusion

Det er Børne- og Ungdomsforvaltningens vurdering, at der skal etableres nye institutionspladser svarende til 55 børnegrupper i 2008 og 2009. Heraf er der på nuværende tidspunkt fundet finansiering til 15 grupper indenfor Børne- og Ungdomsforvaltningen anlægsramme (Budgetforlig 2008), og der vil derfor være behov for yderligere 132,5 mio.kr. til finansiering af resten den nødvendige pladskapacitet i 2008 og 2009.

Når anlægsønskerne angives i grupper i stedet for i specifikke pladser er det for at sikre den fleksibilitet, det giver løbende at kunne omlægge mellem vuggestuepladser og børnehavepladser efter det til enhver tid værende behov (en børnegruppe er enten 12 vuggestue- eller 22 børnehavebørn). En del af grupperne vil dog i praksis være udflyttersteder, hvortil det kun er børnehavebørn, der kan transporteres over længere strækninger. Disse pladser er til gengæld geografisk fleksible idet opsamlingsstedet kan flyttes.

Fakta om udviklingen i børnetal og pasningsbehov

Børnetallet i København er voksende, især i udbygningsområderne på Amager og i Sydhavnen. Befolkningsprognosen fra 2007 undervurderede denne udvikling, og befolkningsprognosen for 2008 viser da også, at der er 1000 børn (0-18 år) mere i 2008 end forudsat i 2007. Børne- og Ungdomsforvaltningen udarbejder årligt en behovsprognose, der med udgangspunkt i den officielle befolkningsprognose genererer oversigter over pasningsbehovet i byens distrikter og i kommunen samlet set. Det er denne behovsprognose, som er udgangspunktet for ovenstående vurdering af behovet for etablering af yderligere 55 grupper.

Fakta om serviceniveau og pasningsbehov

Borgerrepræsentationen har defineret sin pasningsgaranti, som en garanti for at kunne få en plads indenfor 4 km. fra familiens bopæl. Dette serviceniveau har kommunen ikke kunnet leve op til gennem den seneste tid, og Børne- og Ungdomsudvalget tiltrådte derfor forvaltningens indstilling om midlertidigt at ændre garantidefinitionen til:

”At barnet sikres pasning inden for to måneder så tæt på hjemmet som muligt. Det vil sige som udgangspunkt i eget distrikt eller nabodistrikt, men hvis ikke dette er muligt så i en af byens andre dagtilbud, som ligger længere væk.” (jf. BUU den 14/11-07, punkt 6).

Med denne ændring har det indtil videre været muligt at leve op til den lovgivningsmæssige pasningsgaranti.

Fakta om ventelister

Ventelistesystemet i KK er bygget op omkring det ønskede serviceniveau og består af 2 ventelistesystemer, nemlig *den specifikke venteliste* hvor forældrene er skrevet op til en eller to specifikke institutioner, og *garantilisten* hvor forældrene kan skrive sig op for at sikre sig en plads indenfor 2 måneder. Der er i september 2008 opskrevet 680 børn på 11 mdr. eller mere på den specifikke liste, som endnu ikke har fået nogen form for tilbud, og der er 135 børn på garantilisten. Når der mangler pladser, kan man umiddelbart aflæse dette på ventelisterne, og når man

Børne- og Ungdomsforvaltningen

sammenligner ventelisternes antal børn med behovsprognosen, giver det en god indikator på, om behovsprognosen stemmer overens med virkeligheden. Således forudsagde behovsprognosen (efter den nye opjusterede befolkningsprognose) et behov i september 2008 for 150 pladser mere på Amager, end der var til rådighed, og ventelisterne d.d. viser, at der er 174 børn (fordelt på de to lister) over 11 måneder, der ikke har fået tilbud om plads.

Forældrenes reaktionsmønstre og forvaltningen løsningsmuligheder ved pladsmangel

Forældre, der ikke kan få passet deres barn der, hvor de ønsker det, og fra den dato de har behov for det, vil typisk reagere på én af følgende måder; enten udskyder de deres behovsdato og finder andre løsninger (privat pasning, forlænget orlov el.lign.), eller også opgiver de ønsket om en bestemt institution og lader sig opskrive på garantilisten. Frem til august har de fleste af garantilisteforældrene fået en plads indenfor 4 km. mens resten altså tilbydes pladser længere væk. Med det stigende pres, der forekommer p.t., og som tydelig afspejles på garantilisten her hen under efteråret, vil den andel, der tilbydes pladser udenfor 4 km. være stigende.

Skal man vurdere, i hvilket omfang kommunen tilbyder pasning på valgt kvalitetsniveau, skal man, udover de forældre, der får plads langt væk fra bopælen, også medtage de forældre, der finder andre løsninger fx forlænger deres orlov. Det er ikke muligt fuldt ud at sætte tal på omfanget af forældre, der udskyder deres ønsker om pasningstidspunkt og vælger at vente længere. Men man kan afdække, hvor mange forældre, der i en given måned er skrevet op til et specifikt tilbud i et distrikt, versus hvor mange forældre, der vælger at skrive sig op på garantilisten. Og man kan antage, at minimum de forældre, der vælger at gå over på garantiventelisten, ikke mener, at de har fået et tilbud inden for kommunens serviceniveau.

På Amager i september 2008 er der 128 børn over 11 måneder med opskrivning på den specifikke venteliste, mens der er 46 børn fra Amager på garantilisten. Det vil sige, at mere end en 1/4 (26%) af de forældre på Amager, der i september endnu ikke har fået plads, og som har et barn på mere end 11 måneder har opgivet at få et tilbud inden for det valgte serviceniveau. Tilsvarende gælder for 29% af forældrene i Indre By og 11% af forældrene på Nørrebro.

Forvaltningen søger dagligt at løse problemerne for børnefamilierne. Det sker fx ved at lave midlertidige overbelægnings, omlægge pladser vuggestue/børnehave, tilbyde pasning uden for fire kilometer, inddrive flere rum i institutionerne, øge brugen af busser mv.

Ved hjælp af sådanne initiativer vil KK efter forvaltningens vurdering formentlig kunne overholde den lovgivningsmæssige pasningsgaranti frem til starten af 2009, men der vil være et stigende antal utilfredse forældre der ikke tilbydes plads i nærheden af deres bopæl, og der vil være et stigende antal pladser, som har karakter af midlertidige foranstaltninger.

Anlægsbehov og fleksibilitet

Forvaltningen har i det fremlagte forslag taget udgangspunkt i det politiske ønske om at nå tilbage til 4 km. grænsen inden for de næste 1½ år. Der er ved vurdering af forslagene endvidere anlagt tre præmisser:

- Etablering af pladserne haster, hvilket har talt for pladser, der hurtigt kan etableres
- De pladser, der etableres, skal gerne være fleksible for at sikre robusthed i forhold til svingende

Børne- og Ungdomsforvaltningen

børnetal.

- De pladser, der etableres, skal helst etableres inden for en 4 kilometer grænse i forhold til forældrenes behov.

Der pågår pt. et arbejde med at finde lejede arealer samt gennemlyse KK's bygningsmasse. Begge analyser kan medføre forslag til pladsetableringer, der i givet fald vil kunne erstatte nogle af de forslag, der indgår i den aktuelle plan. Det er dog ikke sandsynligt at finde løsninger som ikke medfører omkostninger til ombygninger eller deponering, da der allerede i flere år har været fokus på at finde de pladsmuligheder, der var inden for området.

Forbygger vi os?

Bydelens demografiske sammensætning svinger hen over årene, og det vil den altid gøre. Det kan således ikke fastslås, om Amager i al evighed vil have behov for det anslåede antal pladser.

Det vil man aldrig kunne tage fuldt ud højde for, men den langsigtede strategi for etablering af pladser har tre hovedfokus, hvortil der er knyttet både fordele og ulemper:

1. Når der bygges nye institutioner, bygges disse så vidt muligt, så de kan dække hele spekteret fra vuggestue til fritidshjem uden, at der skal meget mere end montering af nødvendigt udstyr til at ændre en gruppe. Denne etablering af institutioner er den anlægsmæssigt dyreste løsning på kort sigt, mens det på langt sigt er den billigste. Driftsmæssigt er det den billigste på både kort og langt sigt. Personalemæssigt er det nemmest at rekruttere til denne type pladser.

2. Når behovet for pladser skal imødegås, etableres der altid en stor del af pladserne som fleksible (f.eks. busordninger). Det betyder, at det vil være muligt at imødekomme et behov, som svinger hen over året, og som mellem årene kan svinge demografisk. Således behøver man ikke at etablere så mange permanente pladser, så man kan dække behovet hele året rundt. Denne type ordninger er den anlægsmæssigt billigste på kort sigt, mens den på langt sigt er den dyreste. Driftsmæssigt er den dyrest på både kort og langt sigt. Personalemæssigt er det en stor udfordring at rekruttere til denne type pladser, for så vidt de netop er midlertidige og fleksible.

3. Hvis det skal være muligt at holde serviceniveauet inden for 4 kilometer hele året rundt, er det nødvendigt at indkalkulere private ordninger, hvor forældrene enten kan få et tilskud til at ansætte en børnepasser eller selv blive ansat som børnepasser for deres eget og et andet barn. Hvis forældrene kan vente på deres ønskeplads i en af disse ordninger, giver dette lidt luft i de perioder af året, hvor der er meget pres på institutionerne (normalt januar til maj). Denne type af pladser er den anlægsmæssigt og driftsmæssigt billigste på både kort og langt sigt. Men den er samtidigt den mest ustabile og sårbare, da der kan ske ændringer i pladسدækningen med mindre end en måneds varsel (børnepasser siger op, privat dagplejer får plads til eget barn, mens det andet barn ikke har en plads etc.). Personalemæssigt har forvaltningen ingen indflydelse på rekruttering til disse pladser udover at godkende personalet, når det selv har tilbudt sin arbejdskraft.

Overordnede hensyn bag strategien for opretholdelse af den nationale pasningsgaranti og genindførelse af det kommunale serviceniveau

Udgangspunktet for herværende forslag er, at det er forvaltningens anbefaling, at pasningsproblemerne håndteres på en måde, der så vidt muligt sikrer, at der findes den bedste balance mellem at finde pladserne hurtigst muligt og samtidigt sikre:

Børne- og Ungdomsforvaltningen

- At der ikke lægges ensidigt vægt på at holde anlægsrammen på kort sigt på bekostning af driftsrammen på både kort og langt sigt.
- At der ikke lægges ensidigt vægt på at holde anlægsrammen på kort sigt på bekostning af mulighederne for at sikre attraktive arbejdspladser for det pædagogiske personale i Københavns Kommune, hvor rekruttering og fastholdelse er et stort og stigende problem med både konsekvenser for arbejdsmiljøet og forældretilfredsheden, det faglige indhold og mulighederne for at overholde de lovgivningsmæssige rammer for pasningsgarantien.
- At der arbejdes hen imod at etablere hurtige pladser, som samtidig ligger inden for de hårdt pressede fire kilometres zoner.
- At de pladsetableringer, som i høj grad vil modvirke mulighederne for rekruttering og fastholdelse, gøres midlertidigt og, at der samtidigt arbejdes videre med mere permanente løsninger.